

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2561/2022
19.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Урош Ћетеновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације Републичког хидрометеоролошког завода, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 782/21 од 04.11.2021. године, у седници одржаној 19.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 782/21 од 04.11.2021. године у делу става другог изреке тачка 1. за износ од 310.540,00 динара са законском затезном каматом од 12.01.2021. године до исплате, а у преосталом делу тог става изреке пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 782/21 од 04.11.2021. године **СЕ ПРЕИНАЧУЈЕ**, тако што се одбија жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Пожеги П 629/2019 од 12.01.2021. године за износ од 381.900,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ одлука о трошковима парничног поступка из става другог изреке тачка 3. пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 782/21 од 04.11.2021. године тако се обавезује тужена да тужиоцу накнади трошкове целог поступка од 231.648,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П 629/2019 од 12.01.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 531.100,00 динара са законском затезном каматом од 20.04.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, преко досуђеног износа из става првог пресуде, а за износ од 692.440,00 динара са законском затезном каматом од 14.05.2015. године и на име затезне камате на досуђени износ из става првог изреке пресуде за период од 14.05.2015. године до 20.04.2016. године тужбени захтев је одбијен као неоснован.

Трећим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 100.723,79 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 782/21 од 04.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке у погледу одлуке о накнади штете у износу од 531.100,00 динара, са законском затезном каматом од 12.01.2021. године до исплате. Другим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, у ставу другом и трећем изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете преко досуђеног износа исплати још 692.440,00 динара са законском затезном каматом од 12.01.2021. године до исплате, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена тужиоцу исплати законску затезну камату на укупно досуђени износ од 1.223.540,00 динара од 20.04.2016. године до 11.01.2021. године и обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 280.479,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужене дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог закона и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању дана 14.05.2015. године услед елементарне непогоде – града дошло је до оштећења засада малина тужиоца у селу ... у површини од 0,97,22 х. Наведеног дана није дејствовала противградна заштита, није било ракета, нити су били ангажовани стрелци који би их испаливали из радарског центра у Ужицу. Према решењу Владе РС неповратно је издвојен део новчаних средстава од 600.228.000,00 динара на име помоћи Републике Србије за ванредну штету због елементарних непогода. Општина Ариље је донела решење о расподели наменских средстава и оштећенима је уплаћено 2% од процењене штете. Тужиоцу је причињена штета на малињацима од 85% што укупно износи 2.473.000,00 динара, а на име помоћи исплаћено му је 49.460,00 динара, док му је осигуравајућа кућа исплатила 1.200.000,00 динара. Наведене износе од 2.473.000,00 динара и 49.460,00 динара странке су учиниле неспорним јер је извештај сачињен од стране Комисије за процену штете на засадама малине и другог воћа, поврћа и стрног жита Општине Ариље, која је одмах изашла на терен након елементарне непогоде, због чега вештачење није предложено. Успешност противградне заштите износи 70%.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати 531.100,00 динара са законском затезном каматом од 20.04.2016. године, применом члана 154, 155, 172, 189. став 2. и 192. Закона о облигационим односима, налазећи да је тужена Република Србија пасивно легитимисана и у обавези да тужиоцу

накнади штету, док је у преосталом делу за 692.440,00 динара са припадајућом каматом тужбени захтев одбио. Приликом одлучивања, првостепени суд је нашао да је тужилац допринео настанку штете са 30% због непостављања противградне мреже на засадима малине.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу у коме је делимично усвојен захтев тужиоца за износ од 531.100,00 динара, а преиначио првостепену пресуду у преосталом одбијајућем делу и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од још 692.440,00 динара, са припадајућом каматом, налазећи да на укупну штету треба применити утврђени проценат успешности противградне заштите од 70% за који одговара тужена, те да је погрешан закључак првостепеног суда да у конкретном случају постоји допринос тужиоца настанку штете од 30%, јер је тужилац закључио уговор о осигурању усева и тако изабрао пут заштите умањујући штету за износе које је осигуравач исплатио.

По оцени Врховног суда правилно је другостепени суд утврдио да је тужена пасивно легитимисана и да је у обавези да тужиоцу накнади штету коју је претрпео на засаду малине услед елементарне непогоде, уз правилан закључак да је тужилац малињаке осигурао од евентуалне штете код осигуравајућег друштва на који начин је предузео одговарајуће мере заштите, чиме је смањио штету за износ исплаћен од стране осигуравача, па нема места примени доприноса тужиоца настанку штете.

Законом о министарствима („Службени гласник РС“ бр. 44/14), одређено је да су послови противградне заштите у надлежности Министарства унутрашњих послова и обављају се преко Сектора за ванредне ситуације. Иако сезона одбране од града у Републици Србији почиње 15. априла, а завршава се 15. октобра, орган тужене је 14.05.2015. године, у условима постојања градоносних облака и опасности од града, пропустио да стрелцима нареди да дејствују у циљу заштите материјалних добара становништва Општине Ивањица, због чега одговара за штету, која је тужиоцу нанета. Осим тога, појава градоносних облака се у метеоролошком смислу може предвидети и предузимањем одговарајућих мера штета би се у претежном делу могла спречити, због чега град не представља вишу силу да би тужена Република Србија, у смислу члана 177. Закона о облигационим односима била ослобођена од одговорности.

Правилна примена наведених законских одредби подразумева да Република Србија код надлежног сектора МУП врши испоруку противградних ракета, обучава и финансира накнаду за рад стрелаца и даје дозволу за дејство противградних станица у случају ванредних ситуација и елементарних непогода (градоносни облаци), стога у случају штете настале овим штетним догађајима, тужена Република Србија је одговорна и у обавези да исту накнади оштећенима, применом члана 35. Устава РС и члана 172. Закона о облигационим односима, као и цитираним правилима и начелима Закона о ванредним ситуацијама.

Одредбом члана 185. Закона о облигационим односима прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала (став 1.), да уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је за остатак штете дати накнаду у новцу (2.), да кад успостављање ранијег стања није могуће, или кад суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде

штете (3.), као и да ће суд досудити оштећенику накнаду у новцу кад он то захтева, изузев ако околности датог случаја оправдавају успостављање ранијег стања.

Чланом 189. ЗОО прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи (став 1.), да се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује што друго (став 2.). Чланом 190. истог закона прописано је да ће суд, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања.

Према утврђеном чињеничном стању, а према извештају Комисије за процену штете на засадима малине и другог воћа, поврћа и стрног жита Општине Ариље неспорно утврђен износ висине штете коју је тужилац у конкретном случају претрпео је 2.473.000,00 динара. Тужилац је осигурао засад и осигуравач је исплатио износ од 1.200.000,00 динара, за колико је умањио износ претрпљене штете тако да остаје износ од 1.273.000,00 динара. На овако добијени износ од 1.273.000,00 динара примењује се проценат ефикасности противградне заштите од утврђених 70%, што је обим одговорности тужене и добија износ од 891.000,00 динара. Када се овако добијени износ умањи за 49.460,00 динара колико је тужена исплатила тужиоцу на име помоћи за ублажавање насталих последица штете на засадима малине, укупан износ штете који је тужена у обавези да исплати тужиоцу је 841.640,00 динара. Полазећи од наведеног, а имајући у виду да је тужиоцу првостепеном одлуком у непобијаном делу досуђено 531.100,00 динара, тужилац има право на накнаду штете у износу од још 310.540,00 динара са законском затезном каматом сходно члану 277. Закона о облигационим односима, па се неосновано ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права у том делу побиијане одлуке.

У преосталом делу (за износ од 381.900,00 динара са каматом) ревизија тужене је основана, јер другостепени суд иако утврђује проценат успешности противградне заштите од 70% исти не примењује приликом обрачуна штете.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу сходно члану 153. став 1, 154, 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав тужбе 11.250,00 динара, за заступање од стране адвоката на седам одржаних рочишта од по 12.750,00 динара, за састав жалбе 18.000,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи. Туженој су признати трошкови на име судске таксе за тужбу, првостепену одлуку и жалбу по 37.716,00 динара све према важећој Таксној тарифи.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић